

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ
ΕΚΘΕΣΗ-ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ
18.10.20

 <p>ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ Μ.Ε. Δύναμη</p> <p>ΠΑΤΡΑ: Κορίνθου 224 & Αγ. Νικολάου τηλ. 2613021611 ΚΑΤΩ ΑΧΑΪΑ Πλατεία Δημοκρατίας τηλ. 2693025171</p>	<p>ΟΝΟΜΑ: .....</p> <p>ΕΠΩΝΥΜΟ: .....</p> <p>ΒΑΘΜΟΣ:.....</p>
--	---

ΚΕΙΜΕΝΟ 1.**Όταν ο ελεύθερος χρόνος μας οδηγεί στη λησμονιά**

Στη μεγάλη πλειοψηφία η έννοια του ελεύθερου χρόνου ταυτίζεται μ' αυτήν της ψυχαγωγίας. Όχι μιας ψυχαγωγίας η οποία θα αναπτύσσει την «ψυχή», θα προάγει την καλλιέργεια, αλλά μιας ψυχαγωγίας η οποία θα εκτονώνει. Παράλληλα, θα βοηθά τον άνθρωπο να «ξεχάσει» την καταπίεση την οποία δέχεται κατά τη διάρκεια του εργάσιμου χρόνου.

Χωρίς να παραγνωρίζουμε την αναγκαιότητα της «εκτόνωσης», δεν μπορούμε να παραβλέψουμε το πρόβλημα που δημιουργεί, όταν γίνεται νόμος, κανόνας ψυχαγωγίας. Συγκεκριμένα, ο άνθρωπος δεν παρεμβαίνει δυναμικά στη ζωή του, αλλά αφήνει τις δυσκολίες της ζωής δυναμικά να τον παρασύρουν. Η αναζήτηση αποκλειστικά και μόνο της λήθης, η επιδίωξη της αδράνειας του μυαλού οδηγούν τον άνθρωπο να αναπληρώνει τυπικά τις σωματικές και διανοητικές δυνάμεις που ξόδεψε κατά τη διάρκεια της εργασίας, να συμμετέχει στη ζωή μονόπλευρα. Δεν είναι, όμως, μόνο το γεγονός ότι ο άνθρωπος καταδικάζεται σε πνευματικό μαρασμό. Είναι και το γεγονός πως αρχίζει και λιγοστεύει τις απαιτήσεις του από τη ζωή και τον εαυτό του. Γίνεται με αυτόν τον τρόπο ένας ακούσιος θύτης της δημιουργικότητάς του, μετατρέπεται σε θύμα της αντίληψης η οποία περιορίζει απελπιστικά τον άνθρωπο, τον κάνει μονοδιάστατο. Αναζητώντας να ξεφύγει από μια εχθρική προς αυτόν πραγματικότητα, μεταμορφώνει τη δραστηριότητά του σε εχθρό του εαυτού του.

Όταν η ενεργητική παρέμβαση στη ζωή παύει να απασχολεί, όταν κάθε δημιουργική δραστηριότητα θεωρείται πολυτέλεια, τότε ο άνθρωπος περιορίζεται σε μια παθητική κατανάλωση όσων μαζικά του προσφέρονται από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Εφόσον το περιεχόμενο, οι αξίες και ο προσανατολισμός των τελευταίων αντικαθιστούν και υποκαθιστούν την έλλειψη αισθητικής αγωγής και παιδείας, αιχμαλωτίζουν και κινούν τον άνθρωπο η κατά κόρον προβαλλόμενη ευτέλεια, τα πρότυπα του πλούτου, ο ατομικισμός.

Ο άνθρωπος παγιδεύεται σ' ένα περιβάλλον που του δημιουργεί την ψευδαίσθηση της ελευθερίας επιλογής. Το καθημερινό άγχος, η κούραση, η έλλειψη χρόνου, αλλά και η άγνοια τον οδηγούν στο να επιλέξει μόνο μεταξύ όσων του προσφέρει η βιομηχανία της ψυχαγωγίας [...] Κι αλήθεια, πώς θα μπορούσε να προτιμήσει μια καλή θεατρική παράσταση, όταν η λέξη «κουλτούρα» έχει μετατραπεί σε ειρωνικό χαρακτηρισμό; Πώς θα μπορούσε να ασχοληθεί με μια πνευματική δραστηριότητα, όταν η κυρίαρχη αντίληψη είναι πως η τελευταία αφορά μόνο μερικούς «ειδικούς», μόνο τους «πνευματικούς ηγέτες»;

Κι εδώ είναι η τραγική ειρωνεία: ο άνθρωπος νιώθει ελεύθερος τη στιγμή που ακριβώς είναι σκλαβωμένος. Γιατί είναι σκλαβιά η άγνοια, η παθητικότητα και προετοιμάζει τον δρόμο για την ανελευθερία η ψυχαγωγία της λησμονιάς.

Αιμιλία Κάραλη, Λόγος, τεχνική και τέχνη, εκδ. Στάχυ.

ΚΕΙΜΕΝΟ 2.**Πώς ο άνθρωπος έχασε τον ελεύθερο χρόνο του;**

Ένας χαλκέντερος βρετανός ερευνητής μελετά εδώ και πολύ καιρό 120.000 προσωπικά ημερολόγια που καταγράφουν, από τη δεκαετία του '60 μέχρι σήμερα, την καθημερινότητα ευρύτατου δείγματος ατόμων από ανεπτυγμένες χώρες του δυτικού κόσμου. Το πόρισμα είναι τόσο ενδιαφέρον όσο είναι και παράδοξο: δεν είναι πλέον οι πλούσιοι και ισχυροί που διαθέτουν ελεύθερο χρόνο αλλά οι οικονομικά ασθενέστερες τάξεις και, φυσικά, οι άνεργοι. Μπορεί ο χρόνος να είναι ακόμη χρήμα, αλλά φαίνεται ότι στην εκκίνηση του νέου αιώνα η αντίστροφη εξίσωση δεν έχει μέλλον. Όχι, το χρήμα δεν είναι πια χρόνος. Ο νέος λογότυπος στον θυρεό των εχόντων είναι «δεν μου λείπει τίποτε εκτός από τον χρόνο», και ο κοινωνιολογικός κωδικός της νέας φτώχειας που αρχίζει ήδη να μαστίζει τα δύο περίπου τρίτα του πληθυσμού στην αναπτυγμένη Δύση είναι διεθνώς γνωστός ως «time poverty».

Οι εν λόγω νεόπτωχοι βιώνουν μια τραγική ειρωνεία καθώς συνειδητοποιούν ότι τα πρώτα συμπτώματα της πενίας τους εμφανίστηκαν μαζί με τις νέες τεχνολογίες που τους υπόσχονταν ακριβώς εξοικονόμηση χρόνου. Αλλά φαίνεται ότι οι τεχνολογίες παίρνουν με το ένα χέρι τον ελεύθερο χρόνο που δίνουν με το άλλο. Από την άποψη αυτή, οι μεγιστάνες των μεγάλων μπίζνες που γίνονται όλο και πιο μεγάλες με τις ευλογίες της τεχνολογίας βρίσκονται σαφώς κάτω από το όριο της φτώχειας: το υπόλοιπο χρόνου μετά την αφαίρεση του «breakfast meeting», της τηλεδιάσκεψης, του «e-mail» και του «lap top» είναι απλώς μια στιγμιαία ανακωχή όπου χωράει μόνο μια μερίδα «fast food». Στο νέο παγκοσμιοποιούμενο οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον η τεχνολογία διευκολύνει την «υπερκινητικότητα» (hypermobility) και η υπερκινητικότητα σφετερίζεται τον ελεύθερο χρόνο. Τα κινητά, που μοιάζει να είναι πια περισσότερα από τους μικροοργανισμούς, χτυπούν ασταμάτητα, αδιάκριτα και επίμονα απαγορεύοντας και τον πιο ολιγόλεπτο ρεμβασμό, κατακερματίζοντας τα πέντε αθώα λεπτά μιας ανώδυνης και χαλαρής συνομιλίας.

ΚΕΙΜΕΝΟ 3.**Βρες χρόνο**

Βρες χρόνο για δουλειά –
αυτό είναι το τίμημα της επιτυχίας.

Βρες χρόνο για σκέψη –
αυτό είναι η πηγή της δύναμης.

Βρες χρόνο για παιχνίδι –
αυτό είναι το μυστικό της αιώνιας νιότης

Βρες χρόνο για διάβασμα –
αυτό είναι το θεμέλιο της γνώσης.

Βρες χρόνο να είσαι φιλικός –
αυτό είναι ο δρόμος προς την ευτυχία.

Βρες χρόνο για όνειρα –
αυτά θα τραβήξουν το όχημά σου ως τ' αστέρια,

Βρες χρόνο ν' αγαπάς και ν' αγαπιέσαι –
αυτό είναι το προνόμιο των Θεών.

Βρες χρόνο να κοιτάς ολόγυρά σου –
είναι πολύ σύντομη η μέρα για να 'σαι εγωιστής.

Βρες χρόνο να γελάς –
αυτό είναι η μουσική της ψυχής.

Βρες χρόνο να είσαι παιδί –
για να νοιώθεις αυθεντικά ανθρώπινος.

Γιάννης Ρίτσος, Ποιήματα 1930 – 1960, Β' τόμος, εκδ. Κέδρος, 1961

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

ΘΕΜΑ Α.

Να πυκνώσετε το περιεχόμενο της 2ης, 3ης και 4ης παραγράφου του κειμένου 1.
(60 – 70 λέξεις).

(15 μονάδες)

ΘΕΜΑ Β.

B1. Να επαληθεύσετε ή να διαψεύσετε σύμφωνα με το κείμενο τις παρακάτω διαπιστώσεις γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη Σωστό, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη Λάθος, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

A. Η αναζήτηση της λήθης στην ψυχαγωγία αποτελεί μια ενεργητική στάση ζωής. (κείμενο 1)

B. Η ψυχαγωγία της λήθης ακυρώνει τη δημιουργικότητα του ανθρώπου. (κείμενο 1)

Γ. Η παθητική κατανάλωση των ψυχαγωγικών προγραμμάτων των Μ.Μ.Ε. υποβαθμίζει τα αισθητικά κριτήρια του ανθρώπου. (κείμενο 1)

Δ. Η «νέα φτώχεια» που μαστίζει τις κοινωνίες της Δύσης σχετίζεται με την έλλειψη του ελεύθερου χρόνου. (κείμενο 2)

Ε. Το πλήθος των τεχνολογικών επιτευγμάτων δημιουργούν στον άνθρωπο μια ψευδαίσθηση ελευθερίας. (κείμενο 2)

(15 μονάδες)

B2. «Χωρίς να παραγνωρίζουμε την... τη δραστηριότητά του σε εχθρό του εαυτού του». (κείμενο 1)
Να εντοπίσετε τα δομικά μέρη (6 μονάδες) και τον τρόπο ανάπτυξης της παραγράφου. (8 μονάδες)

(14 μονάδες)

B3. Να δώσετε για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις ένα συνώνυμο, χωρίς να αλλοιώνεται το νόημα του κειμένου (κείμενο 1): **αναπτύσσει, ξόδεψε, αιχμαλωτίζουν, κυρίαρχη, παθητικότητα, ανελευθερία.**

(6 μονάδες)

B4. Να σημειώσετε τη νοηματική σχέση (π.χ προσθήκη, χρόνος, αιτιολόγηση κ.τ.λ) που δηλώνουν οι παρακάτω διαρθρωτικές λέξεις του κειμένου 1: παράλληλα, συγκεκριμένα, όμως, εφόσον, γιατί

(5 μονάδες)

ΘΕΜΑ Γ

Να αναφερθείτε στα οφέλη που αποκομίζει ο άνθρωπος, σύμφωνα με το ποίημα (κείμενο 3), όταν αξιοποιεί δημιουργικά τον χρόνο στη ζωή του. Πιστεύετε ότι το μήνυμα/προτροπή του ποιητή είναι επίκαιρο; (150 – 180 λέξεις)

(15 μονάδες)

ΘΕΜΑ Δ

Αξιοποιώντας δημιουργικά τις ιδέες των κειμένων 1 και 2 που διαβάσατε , να γράψετε ένα άρθρο για το περιοδικό του σχολείου σας, στο οποίο:

- Να αναφερθείτε στους λόγους (αίτια) που απομακρύνουν τον άνθρωπο από τη γόνιμη (ορθή) αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου και επιφέρουν τη συρρίκνωση του παρά τη φαινομενική αύξησή του στο πλαίσιο των σύγχρονων τεχνοκρατικών κοινωνιών.

(300 - 350 λέξεις)

(30 μονάδες)

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!!!

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ : 2,5 ΩΡΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ:

1. **ΝΑ ΑΠΑΝΤΗΣΕΤΕ ΤΙΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΠΟΥ ΣΑΣ ΔΟΘΗΚΕ.**
2. **ΦΡΟΝΤΙΣΤΕ ΝΑ ΕΙΣΤΕ ΣΥΝΕΠΕΙΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ.**
3. **ΟΤΑΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΕΤΕ ΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΟΦΕΙΛΕΤΕ ΝΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΣΕΤΕ ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΝΑ ΤΙΣ ΑΠΟΣΤΕΙΛΕΤΕ ΤΟ ΣΥΝΤΟΜΟΤΕΡΟ ΔΥΝΑΤΟΝ ΣΤΟ Ε – MAIL ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΣΑΣ ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΘΑ ΒΡΕΙΤΕ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΣΑΣ ΔΟΘΗΚΑΝ.(ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΕΤΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ «CAM SCANNER»)**
4. **ΝΑ ΠΑΡΑΔΩΣΕΤΕ ΤΟ ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΜΕ ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΜΕΡΑ ΣΤΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΟΥ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΥ.**

E-MAIL:

vivi_tzouramani@yahoo.gr : ΤΖΟΥΡΑΜΑΝΗ ΒΙΒΗ

giannopoyloyp@gmail.com: ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ